

Kartläggning av hållbarhetsarbete och behovsanalys hos små/medelstora företag (SMF)

Intervjustudie av 20 företag och verksamheter i Västerbottens län och Örnsköldsviks kommun

Charlott Svensson och Daria Sas

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
2. Metod och genomförande	5
3. Resultat och Analys	6
3.1. Intervjuer (Generellt).....	6
3.2 Hållbarhet.....	7
3.2.1 Internt hållbarhetsarbete.....	7
3.2.1.1 Strategiskt och operativt arbete.....	7
3.2.1.2. Transport och energi (ekologisk hållbarhet).....	8
3.2.1.3. Jämställhet och mångfald samt kompetens (socialmässig hållbarhet).....	9
3.2.2. Externt hållbarhetsarbete	10
3.2.2.1 Kunder.....	10
3.2.2.2. Samarbete med andra SMF/ organisationer.....	10
3.2.2.3 Gränsöverskridande samarbete inom Kvarkenregionen	10
3.2.2.4 Hållbart industriområde - dela resurser.....	11
3.2. Utvecklingsplaner.....	13
4. Hur kan projekten stötta verksamheterna i regionen?.....	14
5. Slutsatser	14
Källhänvisning	15
Bilaga 1, Enkät.....	16

Sammanfattning

I Västerbottens region pågår två projekt med syftet att samla in företagens behov, utmaningar och framtidsplaner kring hållbarhetsfrågor och samverkan för att stärka näringslivet. Dessa projekt är Future Cleantech Solutions (FCS) och Framtidens hållbara industrimiljöer (FHI).”Future Cleantech Solutions” är det gränsöverskridande projektet som ska främja möjligheterna till konkreta affärs- och samarbetsmöjligheter för små och medelstora företag inom grön teknik, ren energi och hållbara lösningar.” Det andra är ett omfattande samverkansprojekt Framtidens hållbara industrimiljöer” (FHI) där industriföretag i Västerbotten - både stora företag och SMF - samlats för att gemensamt arbeta för ökad hållbarhet.

Målet är att få skapa en nulägesbild av företagen samt hur deras behov ser ut framgent. 20 företag har intervjuats för att samla in informationen. Alla intervjuer genomfördes digitalt.

Resultat av denna studie visar att det är tydligt att de företag som deltagit i studien arbetar på något sätt med hållbarhetsfrågor i dagsläget. En övergripande analys visar att företagens första fokus är miljö och de prioriterade åtgärderna är ofta kopplade till vilken bransch företagen verkar inom samt kundernas krav gällande hållbarhet.

Denna studie är genomförd av iTid Tarinfo AB i Luleå på uppdrag av Future Clean Solutions i samverkan med projektet Framtidens hållbara industrimiljöer.

Charlott Svensson

Daria Sas

Luleå den 1 oktober 2021

1. Inledning

Idag förbrukar mänskligheten varje år resurser motsvarande 1,7 jordklot. Resursutvinning och bearbetning står för ca 50 procent av de globala koldioxidutsläppen och ca 90 procent av förlusten av den biologiska mångfalden. Hållbar resursanvändning är väsentligt för att vi ska kunna nå de nationella miljö- och klimatmålen och FN:s 17 globala hållbara målen i Agenda 2030 (Re:Source, 2021). Agenda 2030 är en ambitiös agenda för att motivera och stödja världsekonomierna och beslutsfattarna i att hantera de stora utmaningar som vårt samhälle står inför (FN,2021). Juli 2020 fastställde Sveriges regering en nationell strategi för cirkulär ekonomi. Strategi pekar ut riktningen och ambitionen för en långsiktig och hållbar omställning av samhället, med syftet att minska resursanvändningen och därmed begränsa klimat- och miljöpåverkan (Regeringskansliet,2020).

Under tiden 2019–22 pågår i Västerbottens region två projekt, Future Cleantech Solutions (FCS) och Framtidens hållbara industrimiljöer (FHI), med syftet att samla in företagets behov, utmaningar och framtidsplaner kring gränsöverskridande samverkan och hållbarhetsfrågor. Syftet är att skapa ett starkt näringsliv i framtiden, bidra till att de globala målen uppnås samt att skapa rätt förutsättningar för att utveckla hållbara och cirkulära affärsmodeller inom näringslivet.

Future Cleantech Solutions är ett gränsöverskridande projekt som främjar affärs- och samarbetsmöjligheter för regionens företag inom grön teknik, ren energi och hållbara lösningar i Kvarkenregionen. Fokus för projektet är att tillvarata de nya möjligheterna som uppstår genom de nya etableringar, investeringar och satsningar som förbereds, planeras och genomförs i regionen. Projektet finansieras av Interreg Botnia-Atlantica, Österbottens förbund, Region Västerbotten, Region Västernorrland, Umeå kommun, Umeå Energi, Skellefteå kommun, Skellefteå Kraft, Örnsköldsviks kommun, VASEK, Merinova, Vasa stad, Karleby stad och Kosek.

Framtidens hållbara industrimiljöer (FHI) är ett treårigt EU-finansierat samverkansprojekt. Det skapades för att det finns ett behov av att utveckla hållbara, CO₂-neutrala industrimiljöer som bidrar till ökad attraktionskraft för regionen, stärker konkurrenskraften för företagen. Både stora industrier och stora och stora medel företag (SMF) har samlats för att gemensamt arbeta för ökad hållbarhet i Västerbottens regionen. De företag som ingår i projektet är Komatsu Forest, Volvo Lastvagnar, Ålö, ABB, Umeå Energi, Peab, Cranab, Rototilt, VTT, Jitmech, Ume Assistance och ILogistic, samt aktörer som forskningsinstitutet RISE, Region Västerbotten, Umeå kommun, Umeå Universitet, Skogstekniska klustret, Handelskammaren och Esam.

Syftet med denna studie är att skapa ett kunskapsunderlag för att identifiera och följa upp behov, problemområden, idéer och potentiella åtgärder för gränsöverskridande samarbete och inom hållbarhetsarbetet hos SMF inom områdena grön teknik, ren energi och hållbara lösningar i Västerbottens län och Örnsköldsviks kommun. Datainsamling genomfördes genom djupintervjuer i enskilda samtal med representant/-er från 20st SMF i olika industrier. Intervjuerna genomfördes digitalt och med framtagna/beslutade intervjufrågor av representanter från de båda projekten ovan.

Målet med intervjustudien var att få en nulägesbeskrivning och en uppföljning på hur företagen ser på hållbarhet och gränsöverskridande samarbete samt identifiera prioriterade

hållbarhetsområden där företagen kan få stöttning, information, utbildning eller starta samverkansprojekt.

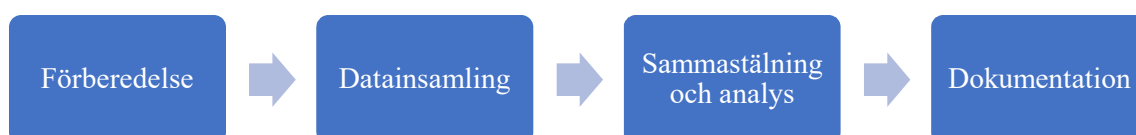
Denna studie skapar ett underlag och ett nuläge för att gå vidare för att underlätta omställningen. Det är även en förutsättning för att skapa en handlingsplan för den gröna omställning i intervjustudiens upptagningsområde, som bidrar till de globala målen samt regeringens strategi om cirkulär ekonomi.

2. Metod och genomförande

Denna rapport bygger på de svar som erhöles från de digitala intervjuerna av SMF-företag inom olika branscher i Västerbottens län och Örnsköldsviks kommun, till exempel tillverkning, process och drift, kemi, IT samt organisationer inom akademi och forskning. Företagen är lokaliserade inom Kvarkenregionen och begränsade till den svenska sidan samt är utvalda av de två projekten.

Digitala intervjuer var prioriterade över fysiska möten på grund av pandemin samt för att minska onödiga kostnader och miljöpåverkan.

Beskrivningen av genomförandeprocessen är illustrerad i Figur 1 nedan. Utöver alla steg i processen har en sammanställning med finska kollegor genomfört då en liknade studie genomfördes i Finland med uppdrag av Future Cleantech solution projektet som är gränsöverskridande projektet.

Figur 1 Genomförandeprocessen

Det första steget i processen var förberedelser med syftet att skapa förutsättningar samt planera uppdraget. Förberedelsen innebar att:

- Definiera studie
- Genomgång av intervjufrågor, genomgång av aktuella företag samt prioritera företag och kontaktpersoner
- Genomgång med finska kollegor av intervjufrågor för att likställa intervjufrågorna.

Det andra steget var datainsamling med syfte att samla in data till hållbarhet /-behovsanalysen:

- 20 företag intervjuades
- En initial kontakt togs via e-post med de prioriterade företagen där studien var introducerad av representant från projektet eller iTids representanter
- Intervjuer bokades via Doodle med företagen och genomfördes via distans på Teams
- Eventuella uppringningar via telefonen av reserver genomförades ifall prioriterade företag inte hade tid eller resurser för att delta i studien
- Dokumentering sker vid intervjutillfället med hjälp av Google Forms

Sammanställning och analys innebar en sammanställning av insamlad information för kategorisering och analys:

- Utfallet från intervjuer analyseras
- Aktiviteter och potentiella insatser identifieras, sammanställs, kategoriseras i lista

I det sista steget, rapport och presentation, var syftet att dokumentera samt överlämna behovsanalysens resultat i form av en rapport och en presentation.

3. Resultat och Analys

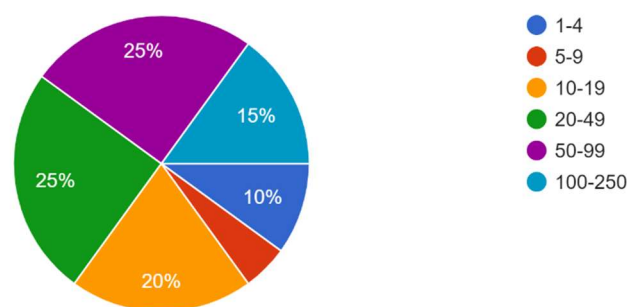
3.1. Intervjuer (Generellt)

Intervjustudien består av 20 intervjuer. Där de som intervjuas har ledande positioner på företagen till exempel VD, ägare, affärsutvecklare eller kvalitets- och miljöansvariga.

Företagen är fördelade i följande branscher (SNI-koder):

- Transport och Magasinering
- Tillverkning och industri (Metall, Skog, Mekanisk, Organisk)
- Utbildning, forskning & Utveckling
- Data, IT & telekommunikation
- Teknikkonsult

Företag med 1–250 anställda, är så kallade små och medelstora företag (SMF) företag. Figur 2 visar antalet anställda per företag. Sammanställningen visar att flesta företagen i studien har mellan 10–99 anställda.

Figur 2 Kategorisering av företag efter antal anställda

I huvudsak är företagens kunder större företag men har även mindre företag som kunder. Det finns deltagande företag som har endast mindre företag som kunder eller inga befintliga kunder. Dessa företag är under uppstart eller utvecklingsföretag.

De som deltagit i studien arbetar på något sätt med hållbarhetsfrågor i dagsläget. Ett resonemang som förts är det finns risk att företag som inte arbetar med eller prioriterar hållbarhetsfrågor i deras verksamhet inte har valt att delta. Ett annat resonemang är att företagen inte hade tid eller resurser att delta i studien.

En övergripande analys visar att företagens första fokus är miljö och de prioriterade åtgärderna är ofta kopplade till vilken bransch företagen verkar inom samt vilka krav kunderna ställer på företagen.

3.2 Hållbarhet

De intervjuade företagen identifierar hållbar utveckling som:

- Produktens/tjänstens miljöpåverkan
- Förnybara produkter/och tjänster
- Påverkan på omgivning (Samhälle, medarbetare)
- Lönsamhet och effektivitet
- Helheten från råvara till slutprodukt och slutkonsument
- Rätt från början

Detta formar hur företagen väljer att arbeta med hållbarhet. Exempel är översyn av återvinning, sopsortering, energiförbrukning, transporter och resor samt att vara en attraktiv arbetsgivare. Så som arbetsmiljö, mångkulturell och jämställd arbetsplats.

3.2.1 Internt hållbarhetsarbete

3.2.1.1 Strategiskt och operativt arbete

Det strategiska samt det operativa hållbarhetsarbetet nämns som lätt att införa och genomföra i verksamheten. Det bör beaktas att de som intervjuas ofta är i ledande positioner vilket innebär att dessa personer är beslutsfattare och ofta ägare av dessa frågor vilket underlättar vid beslut.

Verksamheternas hållbarhetsstrategier styrs oftast i policys, affärsplaner eller i ägardirektiv, men även genom ramverket Agenda 2030, samt krav från standarder såsom ISO 9001, ISO 14001. Flera av företagen har identifierat mål och nyckeltal inom hållbarhet och som de följer upp eller ska följa upp. Exempel på olika nyckeltal är energiförbrukning, klimatavtryck genom koldioxidutsläpp, könsfördelning, trivsel, etc.

Respondenterna anser att det svåraste med att få till ett effektivt hållbarhetsarbete i praktiken är exempelvis:

- Hitta eldsjälar som driver frågorna, eller som driver frågorna i sitt arbete.
- Resurser: tid, pengar och personal
- Gamla normer samt tänkesätt
- Att vara först med att göra förändringar
- Hålla fokus och motivera förändringar, samt möjligheter till att visualisera förändringar
- Att skapa cirkulära affärsmodeller

Utmaningar som identifierats i det strategiska och operativa arbetet är bland annat:

- Tidsbrist, ”vi är få personer som ska driva alla frågor och därför är risken att dessa frågor inte hinns med/prioriteras”.
- Ekonomi: hitta ekonomiska medel, ”Utifrån erfarenhet så brottas vi med många andra utmaningar och då riskeras att prioritering utifrån ekonomi görs?”
- Kompetensbrist: Hitta resurser
- Lokalisering och transporter
- Vilja och efterfrågan till omställning hos kunder
- Begreppet hållbarhet, ”vad är hållbarhet för oss?”
- Lagar och krav: Efterlevnad Arbetsmiljölagstiftning, Uppdatering av lagar och krav, Tillsyn och revisioner

Efterlevnad av lagar och regler upplevs i huvudsak som lätt men med vissa utmaningar. Så som hantering av arbetsmiljökrav, uppdateringar av lagar och krav då uppdatering sker ofta.

Behov som identifierats för att utveckla hållbarhetsarbete är:

- Affärsnätverk som genererar kontakter, nya affärsmöjligheter och nya affärer, samt samarbeten
- Kompetensförsörjning genom att dela resurser, utbildningar (Företags-, gymnasie-/akademiskutbildning), utveckla/säkra kompetens i regionen
- Samverkan i områdena Logistik och transporter, reglementen (ex. arbetsmiljö), digitala/verksamhet för distansmonitorering
- Branschråd
- Stöd i hållbarhetsarbete med metodik, kompetensutveckling, visualisering av utfall, kartläggningar (Energi och nulägen)
- Profilera oss som attraktiv arbetsgivare

3.2.1.2. Transport och energi (ekologisk hållbarhet)

Företagen identifierar utmaningar med att skapa hållbara transporter. Återkommande från företagen är möjligheten att kunna påverka val av transporter. Orsaker som nämns är att de är för små aktörer för att kunna påverka transportsätt, att kunden äger transporterna, att företagens lokalisering påverkar möjligheten att samverka och välja bättre alternativ. De upplever att priser styr val av transportsätt, samt detta påverkar utveckling av alternativa lösningar.

”Det är för billigt att ha sämre drivmedel”

(Företag)

” En utmaning är att ställa om systemet. Att ändra processen och säkra kapacitet av icke fossila bränslen kostar pengar. Det blir ett moment 22 då ingen törs ställa om förens man vet inriktning ex. elflyg. Det krävs att företag och verksamheter vågar satsa för att skapa behov på marknaden ”

(Företag)

Återkommande i studien är att skapa hållbara transporter är ett långsiktigt arbete pga. det tar lång tid att förändra branschen samt att utveckla av hållbara bränslen och transportsätt

Behov som har nämnts är:

- Öka möjligheten till samarbeten för att kunna välja hållbara transporter.
- Önskar mer alternativ och mer ork för att påverka utveckling med stor teknisk bredd av drivmedel inom dessa branscher

Studien visar att det finns intresse att gå mot mer hållbara/förnybara energikällor till exempel solpaneler, vind/-vattenkraft som alternativ samt cirkulära lösningar som energiåtervinning.

De utmaningar som identifierat inom området energiförbrukning är fördelade i två delområden inom och utanför företagets påverkan.

Inom företagets påverkansmöjlighet:

- Att se en helhetsbild
- Svårt att hitta ett mål att förbättra
- Att skapa förståelse och påverka beteenden
- Kostnader och prioriteringar

Utanför företagets påverkansområde:

- Möjligheten att producera hållbar elkraft.
- Förståelse för kommande behov och elbrist.
- Ny infrastruktur behövs
- Vi har svårt att påverka våra lokaler.
- Kostnader och prioriteringar
- Ökade kostnader förbrukning och nätavgifter gör att investeringar inte blir lönsamma.

3.2.1.3. Jämställdhet och mångfald samt kompetens (socialmässig hållbarhet)

Jämställdhet och mångfald är viktigt för företagen och de beaktar detta när de rekryterar. De påtalar däremot att kompetensen är det viktigaste. Arbetet mellan företagen skiljer sig åt mellan företagen där vissa i huvudsak fokuserar arbetet internt, ex i dialoger, skapa inkluderande kultur, utbildning. Vissa har valt att även arbeta externt för att skapa ett intresse för företaget och underlätta vid rekrytering ex profilerar sig som mångkulturellt/jämställt företag.

Studien visar att det är en utmaning i vissa branscher att få in ansökningar med mångfald så som kultur, könsfördelning etc.

Det är även tydligt att inom vissa företag är det ingen utmaning då de befinner sig inom ett område eller en bransch där fördelningen är jämn. Det har då också påtalats att de inte aktivt arbetar med frågorna det då det är en del av företagets eller branschens kultur.

”Inga utmaningar, bara göra. Ja det är viktigt!”

(Företag)

Vissa företag nämner även att de är i en mansdominerad bransch och ser att det finns utmaningar i kulturen men de är medvetna om det och arbetar för att ändra kulturen. Företagen resonerar att det handlar om att agera för att skapa förändring i kultur.

Det bör beaktas huvudsakligen har personer i ledande ställning intervjuats. Det finns en risk att anställda i verksamheterna kan ha en annan uppfattning i dessa frågor och att svaren i studien hade varierat mera om olika befattningar intervjuats.

Behov som identifierats är:

- Att arbeta för att få flera att söka och utbilda sig i områden där fördelningen är ojämn.
- Nätverk och samarbete
- Stöd i arbete med mål
- En resurs som kan vägleda/stödja nyanställda och deras familj med att hitta plats på förskolor, skolor, arbetsplats för deras partners etc. Är ett ökat behov vid rekrytering från annat land. För att hjälpa till och få fler att stanna kvar.

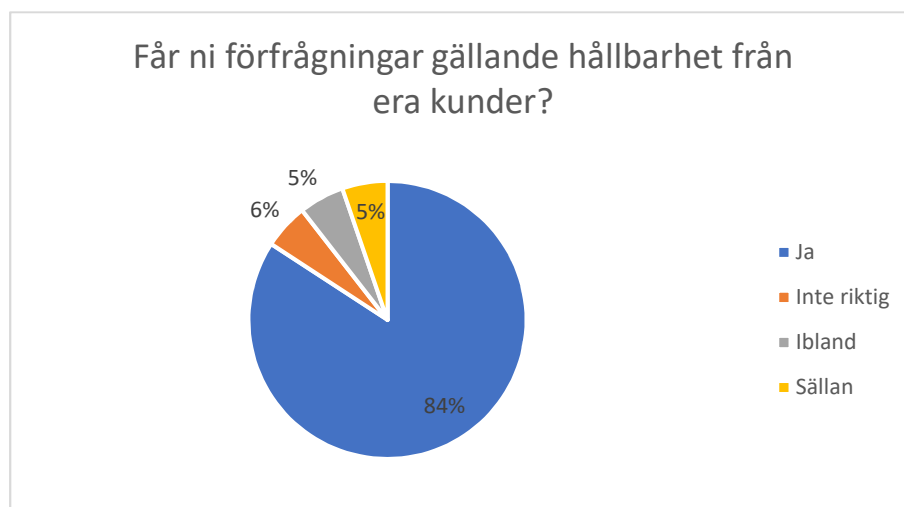
Kompetensförsörjning är det område i studien där flesta företagen har utmaningar inom. Det nämns ofta att det är svårt att hitta rätt kompetens och att det förväntas bli även en större utmaning i framtiden. Kompetenser som efterfrågas är bla kopplat till studiens område, hållbarhet men även andra kompetenser som akademiker och yrkesutbildad personal.

3.2.2. Externt hållbarhetsarbete

3.2.2.1 Kunder

Kunderna har förfrågningar till företagen om hållbarhet, utfallet från studien visas i Figur 3. Nivåerna är olika från frågor till konkreta krav. I vissa fall upplevs kraven som omfattande.

Exempel på kunders förfrågningar och krav som nämnts är utvärderingar av produktens klimatpåverkan, policys, krav att öka hållbara transporter, ökad nyttjandegrad av produkten eller råvaran

Figur 3 Förfrågningar gällande hållbarhet från kunder

Vi kan se i studien att företagens arbete med hållbarhet formas efter kundernas krav och frågeställningar. Företagen som har kunder som ställer krav har ofta implementerat hållbarhet i verksamheten samt i strategiska dokument så som policys och affärsplaner. Kundernas krav återspeglas även i företagens val av aktiviteter och planer.

3.2.2.2. Samarbete med andra SMF/ organisationer

När det gäller samverkan med andra SMF och organisationer visar denna intervjustudie att det flesta företagen redan har väletablerade samarbeten med olika aktörer. Ex. innovationsprojekt med akademi och forskning, konsultföretag samt övriga verksamheter och organisationer. De företagen som inte ha någon samverkan i dagsläget vill gärna utveckla mot nya samverkan.

3.2.2.3 Gränsöverskridande samarbete inom Kvarkenregionen

Utfallet från studien visar att drygt hälften av företagen inte har något samarbete med Finland i dagsläget. Det finns ett intresse för att genomföra marknadskartläggningar för etablering eller att skapa nya affärsmöjligheter på den finska marknaden. Många av företagen ser på potentiella samverkan och etableringar av nya affärer som möjligheter utan utmaningar och förhinder.

”Vi har öppna dörrar”

(Företag)

Vissa av företagen har redan väletablerad samverkan med olika aktörer i Finland. De tycker att finska marknaden är relativt mogen, samt de uppskattar att deras finska partners är snabba i beslut och i att testa nya lösningar. Exempel är samverkan är gemensamma logistikflöden, sälj- eller supportfunktioner. Vissa av företagen samverkar inom forskning och utveckling med aktörer inom akademi och/eller liknade industrier.

Utmaningar som tagits upp under intervjustudien gällande gränsöverskridande samarbete är:

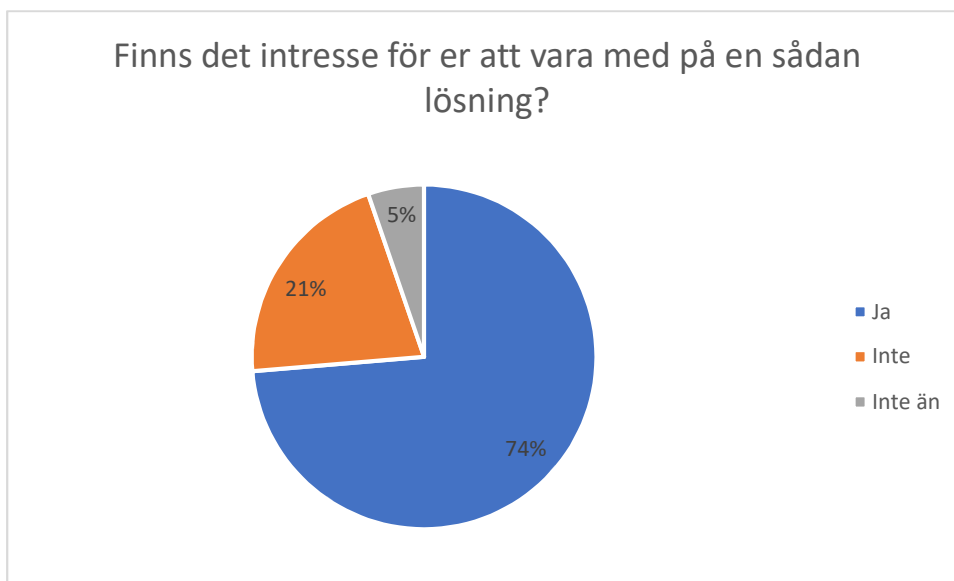
- Finska marknaden kan upplevas som restriktiv mot användning av deras lösningar.
- Det är svårt att etablera när man inte känner varandra.
- Att etablera nya kontakter och samverkan på grund av brist av resurser/tid internt
- Geografiska placering

De behov som identifierats för att överkomma utmaningarna är:

- Öka förståelse om produkter
- Forskningsmedel, stöd samt resurser för att etablera samarbeten och täcka kostnader för första kunden till exempel från VINNOVA; Horisont 2020
- En gemensam projektkultur; skapa dialog
- Gemensamma nätverk och plattformar
- Match-making event/initiativen som sammankopplar företagen.

3.2.2.4 Hållbart industriområde - dela resurser

Projektet Framtidens Hållbara industrimiljöer ser över möjligheten att hitta cirkulära lösningar för företag som är geografiskt placerade inom ett gemensamt industriområde, till exempel dela lokaler, maskiner, verktyg, vissa stödfunktioner/tjänster eller optimera transporter mm. Figur 4 nedan visar att det finns ett stort intresse för en sådan lösning.

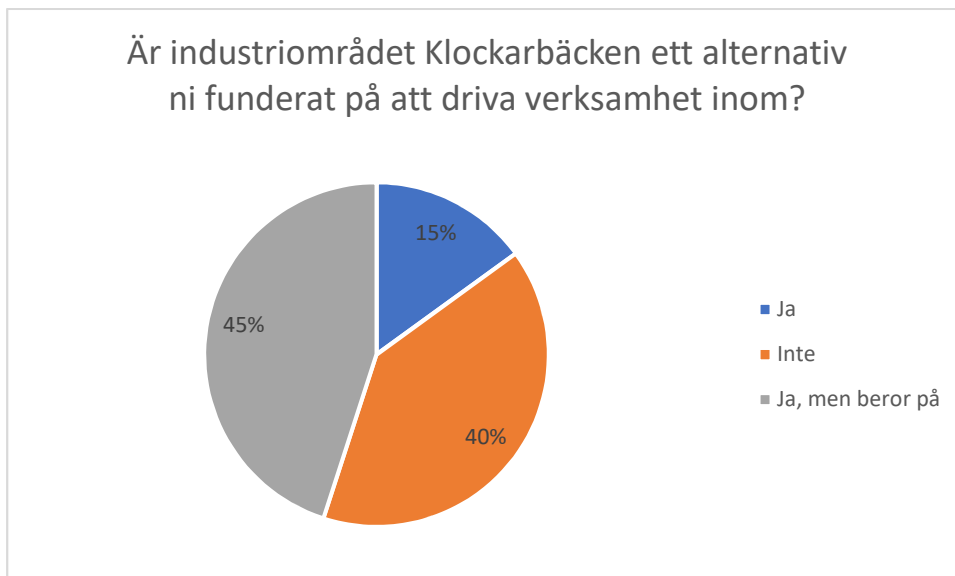
Figur 4 Intresse för cirkulära lösningar

Intresset är beroende utav var den geografiskt är placerad samt vilka företag och kunder som etablerar sig i området.

Exempel på potentiella lösningar att dela mellan företagen är:

- Tjänster som it, teknikbolag, komponentlösningar anpassade för vår produkt.
- både tillverkning, verktygen (engineering) och personal
- Resurser och kompetens så som stödfunktioner/tjänster /special kompetenser/ special utrusningar/ personal
- lab, lokaler.
- Materialteknik, teknik att kunna gjuta, konstruktionsteknik
- Logistik Hub
- hållbara transporter eller samåkning
- Materialåtervinning.
- fastighetsskötsel, snöröjning
- Energilösningar som fjärrvärme, lokal värmestation

När industriområdet Klockarbäcken pekas ut som lokalisering fördelas intresset enligt figur 5. Intresset är beroende av om det finns kunder och fungerande infrastruktur.

Figur 5 Intresse för Klockarbäcken

Flera av företagen är lokaliserade långt från området och ser ingen vinning i att flytta.

3.2. Utvecklingsplaner

En sammanställning av företagens samlade tankar och idéer om framtida utvecklingsområden och -planer presenteras nedan:

Generella:

- Bli bäst i hela världen
- Utveckla, utöka företaget och växa i området, synas/finnas i forum ex. konferenser, att bli bättre på marknadsföring (inom Sverige och internationellt)
- Bli världens bästa plats för entreprenörer, företag att nyttja våra tjänster
- Att förstå och utveckla begreppet hållbar utveckling och vad betyder det för oss. En metodik att följa. Identifiera hur vi skulle kunna jobba för att göra skillnader inom hållbarhetsfrågor.
- Hållbarhetsarbetet fokuseras mot tillväxt, resor och transporter. Ambitionen är ständig förbättring av vår hållbarhet med ökad tillväxt. Vi arbetar även för en ökad tillväxt i området. Det kommer behövas pengar för att arbeta med hållbarhet och kan vara utmanande att kombinera men vi hanterar det löpande i vår tillväxt.
- Utveckla produkten till mer hållbar produkt.
- *"Hållbarhet är inte en enskild fråga utan integrerad utifrån konkurrenskraft, effektivitet, attraktiv arbetsgivare. Har inte fokuserat på hållbarhet för hållbarhet utan att verksamhetsutveckling är hållbarhet sig. Har fått insikten på vägen"* (Företag)

Miljömässiga:

- Arbete med energikartläggningar, energiåtervinning och -effektivisering.
- Transporter och emballage.
- Primärt hjälpa kunder i regionen med hållbara transportlösningar.
- Det är att följa utvecklingen kring fordonsflottan.
- Funderar på att etablera sig på ex Klockarbäcken. Gärna vara en logistikpartner på plats. Möjlighet att bygga en logistik nav. Önskar gärna ett stabilt kundunderlag.
- Största fokus är transporter med fokus på sjö.

Socialmässiga:

- Kompetensförsörjning.
- Generella utbildningar inom hållbarhet för att förstå begreppet och dess helhetsperspektiv.
- Vi önskar att mera kvinnor utbildas inom mansdominerande industrier.

Samarbete:

- Nya produktutvecklingsprojekt tillsammans med kunder, leverantörer samt forskningsinstitut för att utveckla produkten samt processer.
- En dröm är att samlas på ett ställe och bygga en ny fastighet från grunden med goda hållbarhetsaspekter.
- Att hjälpa våra kunder med deras omställningar. Vi ser ett ökat behov.

4. Hur kan projekten stötta verksamheterna i regionen?

SMF är en viktig del i försörjningskedjor för att bidra till globala affärer samt hållbar utveckling. Vi ser att dessa projekt är en viktig aktör för att stödja dessa SMF i deras hållbarhetsarbete. De intervjuade företagen har identifierat behov, utmaningar samt potentialer till utveckling. Utifrån detta har vi tagit fram förslag hur båda projekteten kan bidra.

- Inspirera och ge goda exempel genom utbildningar, nätverk, föreläsningar etc.
- Stödja företagen i deras interna hållbarhetsarbete genom att definiera hållbarhet och förhållningssätt (till exempel integrera hållbarhetstanke i företagets vision, målsättning, grundvärderingar, principer samt välja riktlinjer och ramverk för hållbarhetsarbete). Det kan genomföras genom workshoppar, startprogram, nätverk, coaching.
- Stödja i metoder som kartläggning av processer, LCC, LCCA etc.
- Finansiering och medel för samverkan, utveckling, marknadsföring
- Bygga upp affärs ekosystem (nätverk, branschråd, satsningar, teknologiutveckling)
 - Att samverka för hållbara transporter i regionen
 - Bidra till utveckling och omställning av bland annat infrastruktur, förnybara energikällor, mera hållbara bränslen
 - Bidra till eller utveckla cirkulära lösningar och affärsmodeller
 - Affärsmöjligheter inom intervjustudiens upptagningsområde.
- Verka för kompetensförsörjning i regionen för att säkra tillgänglighet av kompetens redan i grundskola och gymnasium. Exempel att uppmuntra jämställdhet och mångfald inom yrkesområden.
- Verka för att utbilda fler inom nuvarande och kommande bristkompetensområden. Ex. operatörer, konstruktörer, hållbarhet etc.

5. Slutsatser

Alla verksamheter arbetar med hållbarhet, men de använder inte alltid det som ett begrepp. Studien visar att företagen har fortfarande utmaningar att övergripa omfattningen om hållbarhet och cirkulära ekonomilösningar. De upplever att det är svårt att ringa in vad som innefattas i ämnesområdet.

Det är påtagligt i studien att kompetensförsörjning är en stor utmaning i studiens upptagningsområde. De flesta företagen har uttryckt behov att hitta, säkra och främja kompetent personal. Till exempel att säkra/främja utbildningar på gymnasie/eftergymnasial nivå men även företagsanpassade utbildningar, att främja att fler att flyttar till samt stannar kvar i vårt område.

Verksamheterna upplever att de har begränsade möjligheter att påverka transporter, teknikutveckling av nya transportsätt samt utveckling av nya icke-fossila bränslen. Anledningar till detta är vart verksamheterna är placerade, storlek, maktbalanser i branscher etc.

Källhänvisning

1. FN (2021) [Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling - Regeringen.se](#)
2. Regeringskansliet (2020) [Cirkulär ekonomi - strategi för omställningen i Sverige - Regeringen.se](#)
3. (Re:Source, 2021) [innovationsagendan-reagendan-sammanfattning.pdf \(resource-sip.se\)](#)

SMF Behovsanalys

Presentation av intervjuare (Daria, Charlott, Christian)

Syftet med detta samtal/intervju är att lyssna in vad ni och andra företag inom Kvarkenregionen har för behov, utmaningar och framtidsplaner kring samarbete och hållbarhetsfrågor.

Denna intervjustudie genomförs på uppdrag av projektet Future Cleantech Solutions i samverkan med projektet Framtidens hållbara industrimiljöer.

-Future Cleantech Solutions är ett gränsöverskridande projekt som främjar affärs- och samarbetsmöjligheter för regionens företag inom grön teknik, ren energi och hållbara lösningar. Fokus för projektet är att tillvarata de nya möjligheterna som uppstår genom de nya etableringar, investeringar och satsningar som förbereds, planeras och genomförs i regionen.

-Projektet finansieras av Interreg Botnia-Atlantica, Österbottens förbund, Region Västernorrland, Umeå kommun, Umeå Energi, Skellefteå kommun, Skellefteå Kraft, Örnsköldsviks kommun, VASEK, Merinova, Vasa stad, Karleby stad och Kosek.

-Framtidens hållbara industrimiljöer är ett omfattande samverkansprojekt där industriföretag i Västerbotten - både stora industrier och SMF - samlats för att gemensamt arbeta för ökad hållbarhet.

-De företag som ingår i projektet är Komatsu Forest, Volvo Lastvagnar, Ålö, ABB, Umeå Energi, Peab, Cranab, Rototilt, VTT, Jitmech, Ume Assistance och Logistic, samt aktörer som forskningsinstitutet RISE, Region Västerbotten, Umeå kommun, Umeå Universitet, Skogstekniska klustret, Handelskammaren och Esam.

Målet med intervjustudien är att skapa en nulägesbild av regionens företag och vilka behov som finns framgent vad gäller gränsöverskridande samarbete samt att identifiera viktiga hållbarhetsområden där företagen kan få stöttning, information, utbildning eller starta samverkansprojekt

Generella frågor

1. Namn

2. Befattning

3. Företag

4. Bransch

5. Anställda

Mark only one oval.

1-4

5-9

10-19

20-49

50-99

100-250

Other: _____

6. Vad är ert erbjudande?

7. Vilka är era kunder?

Mark only one oval.

SMF (mellan 1-250 anställda)

Stora bolag (<250 anställda)

Privat

Other: _____

8. Vad är hållbar utveckling för er?

DEL I Hållbarhetsarbete internt

9. 1. På vilket sätt arbetar ni med hållbarhetsfrågor idag internt?

10. a Är det lätt eller svårt att få in dessa frågor i verksamheten på strategiskt (långsikt) nivå? Hur? Exempel.

11. b Är det lätt eller svårt att få in dessa frågor i verksamheten på operativt (kortsiktigt?) nivå? Hur? Exempel:

12. Ej obligatoriska: c Ingår hållbarhetsfrågor i företagets affärsplan? (Ja/Nej/Inte ännu, men vi diskuterar mycket) d. Hur upplever ni hållbarhetsarbete i verksamheten? e. Finns det hållbarhet policy? kring exempelvis minska CO2-utsläpp, hur ni ska hantera kemiska produkter, resor, jämställdhet och mångfald mm?

13. 2. Vilka åtgärder har ni redan gjort, kopplat till hållbarhet eller de olika fokusområden? Och hur, be dem ge exempel)

14. a. Mäter ni några hållbarhetsmått? T.ex CO2-utsläpp/koldioxidförbrukning? elförbrukning, värmeförbrukning, antal transporter eller sociala hållbarhetsaspekter?

15. 3. Vilka är era största utmaningar och problemområden när det gäller hållbarhet?

16. a. Är det lätt eller svårt att leva upp till de krav som finns i nationella lagar och regelverk? (tex arbetsmiljölagstiftningen)

17. b. Vad är svårast med att få till ett effektivt hållbarhetsarbete i praktiken?

18. c. Var finns de största utmaningarna för att uppnå mer hållbara transporter? (kan handla både om alltifrån att optimera transportflödet till typ av drivmedel/fordon eller minska resandet)

19. d. Vilka utmaningar ser ni gällande energiförbrukning?

20. e. Vilka utmaningar ser ni gällande kompetensförsörjning (att hitta rätt kompetens)?

21. f. Vilka utmaningar ser ni gällande jämställdhet och mångfald? Jämställdhet och mångfald: är det en viktig fråga för er?

22. g. Hur jobbar ni idag för att främja jämställdhet och mångfald på arbetsplatsen?
Ei skapa en inkluderande och rättvis kultur inom företaget?

23. h. Vad skulle du säga att din organisation fortfarande har mycket utmaningar kring, gällande jämställdhet och mångfald?

24. 4. Vilka fortsätta utvecklingsplaner eller önskemål inom hållbarhet har ni?

25. a. Vilken typ av stöd skulle ni behöva för att ännu bättre kunna ta i beaktande hållbarhet i er verksamhet. Tex samverkanssatsningar, utbildningar, insatser.

26. b. Finns det något intresse av att gå mot mer hållbara energikällor?

27. c. Om ni behöver stöd i arbetet, vilken typ av stöd skulle vara värdefullt gällande jämställdhet och mångfald?

DEL II Hållbarhetsarbete externt:

28. 1. Får ni förfrågningar gällande hållbarhet från era kunder?

29. 2. Vilka hållbarhetsområden eller specifika frågor ser ni att det skulle finnas fördelar med att samverka med andra SMF eller större industrier kring?

30. 3. Samarbetar ni med företag eller organisationer som genomför etableringar, investeringar, satsningar eller innovationsprojekt som bygger på hållbarhet? Om så vilka och hur? Om inte skulle ni vilja öka samarbetet?

31. 4. Berätta om ert företag och hur ni tänker er företagets fortsatta utveckling?

32. a. Har ni idag samarbete eller gör affärer med finska/svenska företag eller organisationer? - Om ja, vad består samarbetet idag? Vad skulle ni vilja utveckla i det samarbetet? - Om nej, vore det intressant att utveckla affärer eller samarbete?

33. b. Är ni intresserade av att delta i utvecklingsaktiviteter gällande samarbeten mot Finland/Sverige?-Om ja, vilken sorts utvecklingsarbeten skulle vara av intresse?-Om nej, har ni planer på utvecklingsarbeten i framtiden (t.ex. interna projekt eller andra internationella marknader?

34. c. Vilka utmaningar finns det idag när det gäller affärer och samarbeten med svenska/finska företag och organisationer?

35. d. Vad anser ni att det behövs för åtgärder/stöd för att överkomma de hinder som finns för samarbete mot Finland/Sverige?

Hållbart
industriområde
- dela resurser

Bakgrund:

Framtidens Hållbara industrimiljöer ser över möjligheten att dela resurser och hitta cirkulära lösningar och att skapa en värdekedja av hållbarhetsarbete för bolag som är geografiskt placerade inom ett gemensamt industriområde

Tex dela lokaler, maskiner, verktyg, vissa stödfunktioner/tjänster eller optimera transporter mm.

36. Finns det intresse för er att vara med på en sådan lösning?

37. Om ja. Vad ser ni i så fall att man skulle kunna dela på mellan företagen?

38. Skulle det vara ett argument för att flytta till ett specifikt industriområde i regionen där man samlar flera företag i en leverantörskedja?

39. Är industriområdet Klockarbäcken ett alternativ ni funderat på att driva verksamhet inom?

This content is neither created nor endorsed by Google.

Google Forms